

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. gruodžio 16 d.
(OR. en)

14975/19

AGRILEG 215
VETER 108

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados „Gyvūnų gerovė – neatsiejamą tvarios gyvūninės produkcijos dalis“ – <i>Tarybos išvados (2019 m. gruodžio 16 d.)</i>

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema, kurias Taryba priėmė
2019 m. gruodžio 16 d.

**TARYBOS IŠVADOS „GYVŪNŲ GEROVĖ – NEATSIEJAMA GYVŪNINĖS
PRODUKCIJOS DALIS**

KADANGI:

- (1) Gyvūnų gerovė – Europos piliečiams labai svarbus klausimas, kuris tokiu buvo pripažintas Sąjungos teisėje, visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 13 straipsnyje.
- (2) Viešosios nuomonės apklausos rodo didelį susirūpinimą dėl gyvūnų gerovės:
 - a. 2015 m. „Eurobarometro“ apklausa¹ atskleidė, kad dauguma respondentų manė, jog reikia gerinti ūkinių gyvūnų (82 % respondentų) ir gyvūnų augintinių (74 % respondentų) gerovę. Be to, piliečiai mano, kad svarbu, jog iš ES nepriklausančių šalių importuojami produktai atitiktų tokius pačius gyvūnų gerovės standartus, kokie taikomi ES, ir kad ES turėtų dėti daugiau pastangų skatindama didesnę informuotumą apie gyvūnų gerovę, be kita ko, tarptautiniu lygiu.
 - b. 2018 m. „Eurobarometro“ duomenimis², tiek viešojoje nuomonėje, tiek viešojoje politikoje daugiau dėmesio imta skirti maisto kokybei, gyvūnų gerovei ir aplinkosaugos standartams.

¹<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Attitudes%20of%20Europeans%20towards%20Animal%20Welfare/surveyKy/2096>

²<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/search/Attitudes%20of%20Europeans%20towards%20Animal%20Welfare/surveyKy/2161>

- (3) Gyvūnų gerovė taip pat yra susijusi su aprūpinimu maistu, nes prisideda prie atsparumo, efektyvaus išteklių naudojimo ir rezultatų socialinės lygybės ir (arba) atsakomybės srityje – tokią išvadą padarė Aprūpinimo maistu pasaulyje komitetas³. Be to, didesnė gyvūnų gerovė naudinga gamintojui, nes dėl jos sumažinamas mirtingumas, pagerinama sveikata ir užtikrinama geresnė kokybė, didesnis galutinio produkto pajamingumas bei kaina. Ypač svarbi geresnės gyvūnų gerovės pasekmė yra tai, kad gyvūnai yra atsparesni patogenams⁴. Tai mažina vaistų poreikį, todėl padeda kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir remia biologinio saugumo priemones gyvūnų ligų valdymo srityje.
- (4) Galiojantys ES gyvūnų gerovės teisės aktai buvo parengti palaipsniui per daugelį metų, siekiant geriau užtikrinti gyvūnų gerovę, kartu išlaikant vienodas sąlygas ūkininkams ir veiklos vykdytojams ES. Vis dėlto teisės aktai nėra išsamūs, nes juose nenustatyti konkretūs daugelio ūkinių gyvūnų, pavyzdžiui pieninių karvių, penimų gyvūnų, avių ir ožkų, ūkiuose auginamų žuvų, ūkiuose auginamų triušių, vištaičių, kalakutų, žąsų ir ančių, būtiniausi apsaugos standartai.
- (5) 2012 m. Komisija paskelbė Europos Sąjungos strategiją dėl gyvūnų gerovės apsaugos 2012–2015 m⁵. (2012–2015 m. Strategija), kurioje nustatytas sąrašas priemonių, skirtų gerinti gerovės standartus ir remti jų vykdymo užtikrinimą ir laikymąsi visoje ES.
- (6) 2017 m. Europos Komisija įsteigė ES gyvūnų gerovės platformą. Platforma sėkmingai skatina kompetentingų institucijų, pramonės subjektų, pilietinės visuomenės ir mokslininkų dialogą gyvūnų gerovės klausimais, taip sudarydama palankesnes sąlygas keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir kita patirtimi. Reikia nustatyti platformos ateitį.

³ Aprūpinimo maistu pasaulyje komitetas (CFS), 2016 m. Rekomendacijos „Tvaraus žemės ūkio plėtra užtikrinant aprūpinimą maistu ir mitybą. Koks vaidmuo tenka gyvuliams?“ <http://www.fao.org/cfs/home/products/en/>

⁴ EFSA, 2017 m. EMA ir EFSA bendra mokslinė nuomonė dėl priemonių, skirtų mažinti būtinybę naudoti antimikrobines medžiagas gyvulininkystės sektoriuje Europos Sąjungoje, ir jų poveikio maisto saugai (RONAFA). EFSA leidinys, 15 (1). <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2017.4666>

⁵ 2012–2015 m. Europos Sąjungos strategija dėl gyvūnų gerovės apsaugos https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_eu_strategy_19012012_en.pdf

- (7) Remdamasi Oficialiosios kontrolės reglamento 95 ir 96 straipsniais, Komisija paskyrė du gyvūnų gerovės etaloninius centrus. Pirmasis, atsakingas už kiaušinių gerovę, buvo įsteigtas 2018 m. kovo mėn., o antrasis, atsakingas už naminių paukščių ir kitų smulkių ūkinių gyvūnų gerovę, – 2019 m. spalio mėn. Būtina užtikrinti, kad etaloniniai centrai galėtų įvykdyti savo užduotis ir teikti kompetentingoms institucijoms bei Komisijai patikimą naujausią informaciją apie naujausius mokslinių tyrimų rezultatus, naujas technologijas, gyvūnų gerovės rodiklius ir gerąją praktiką, kurie būtini siekiant sudaryti sąlygas teisingai taikyti teisės aktus ir tikrinti, kaip jų laikomasi.
- (8) Kai kurios valstybės narės ragino imtis tolesnių veiksmų ir pabrėžė, kad reikia užtikrinti geresnį reglamentavimą, didesnę gyvūnų gerovę ir didinti informuotumą apie ES standartus ir žinias (pvz., 2014 m. gruodžio 14 d. Danijos, Vokietijos ir Nyderlandų bendra deklaracija dėl gyvūnų gerovės⁶ ir Danijos, Vokietijos, Nyderlandų ir Švedijos pozicijos dokumentas dėl Tarybos direktyvos 2008/120/EB peržiūros⁷). Be to, Europos Parlamentas paragino priimti išsamesnius teisės aktus ir užtikrinti geresnį galiojančių teisės aktų vykdymą⁸ ir⁹. 2016 m. ataskaitoje¹⁰ Komisija padarė išvadą, kad nepakankamas ES teisės aktų vykdymo užtikrinimas yra viena iš pagrindinių problemų, darančių poveikį gyvūnų gerovei, ir kad reikia užtikrinti, kad taisyklės būtų geriau suprantamos.
- (9) Bulgarijos, Austrijos ir Rumunijos pirmininkavimo laikotarpiais buvo surengtos išsamios diskusijos dėl gyvūnų gerovei kylančių iššūkių juos vežant dideliais atstumais. Nepaisant pažangos, padarytos įgyvendinant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų vežimo, išlieka trūkumų ir neatitikimų. Turi būti užtikrinamas geresnis taisyklių, įskaitant reglamentuojančias temperatūrą ir kelionės laiką, vykdymas. Be to, turėtų būti užtikrinta, kad būtų geriau pasinaudojama atgaline tvarka vykdomais patikrinimais ir TRACES sistema, taip pat turėtų būti užtikrintas aktyvus valstybių narių ir trečiųjų šalių kompetentingų institucijų bendradarbiavimas.

⁶ Dok. 16923/1/14 REV 1.

⁷ Dok. 5708/16.

⁸ 2015 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujosios 2016–2020 m. gyvūnų gerovės strategijos http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0417_LT.html

⁹ 2019 m. vasario 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ES viduje ir už jos ribų http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_LT.html

¹⁰ ES Komisija, 2016 m. Ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Tarybos direktyvos 98/58/EB dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos įgyvendinimo <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016DC0558>

- (10) Per daugelį metų buvo paskelbta keletas ES gairių, tyrimų ir ataskaitų su gyvūnų gerove susijusiomis temomis, pavyzdžiui, žudymo, veisimo, vežimo, švietimo, vartotojų informavimo ir komercinėje veikloje naudojamų šunų bei kačių gerovės. Tačiau nepaisant daugelyje valstybių narių dedamų didelių pastangų, teisės aktų vykdymo užtikrinimo trūkumai negali būti išspręsti vien gairėmis ar informacija, kai teisės aktai gali būti skirtingai aiškinami.
- (11) Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) paskelbė kelias naujausias mokslines nuomones, taip pat yra kitų mokslinių leidinių, kurie gali būti panaudoti rengiant ir peržiūrint gyvūnų gerovės teisės aktus.
- (12) Teisės aktai nėra vienintelė gyvūnų gerovės skatinimo priemonė – yra daug savanoriškų priemonių, pavyzdžiui, kokybės standartai ir gyvūnų gerovės programos. Savanoriškos gyvūnų gerovės programos, susijusios su specialiu ženklinimu, jau pradėtos vykdyti kai kuriose valstybėse narėse. Jas palankiai įvertino vartotojai, kurie savo pirkimo sprendimus galėjo priimti atsižvelgdami į gyvūnų gerovės aspektus, o gamintojai už savo pastangas gavo priemoną. Tačiau reikia užtikrinti tokių schemų skaidrumą ir patikimumą.
- (13) 2019 m. Taryba, remdamasi Audito Rūmų ataskaita¹¹, priėmė išvadas¹², kuriose pripažįstama didelė pažanga tokiose srityse kaip paršavedžių laikymas grupėmis ir draudimas vištas dedekles laikyti nepagerintuose narvuose. Išvadose pažymėta, kad vis dar yra trūkumų, susijusių su minimalių standartų laikymusi, ir kad bendros žemės ūkio politikos finansiniai ištekliai galėtų būti geriau panaudoti siekiant skatinti laikytis aukštesnių gyvūnų gerovės standartų.

¹¹ Europos Audito Rūmai. Specialioji ataskaita Nr. 31/2018 dėl gyvūnų gerovės ES
<https://www.eca.europa.eu/lt/Pages/DocItem.aspx?did=47557>

¹² Tarybos išvados (2019 m. vasario 12 d.) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11073-2019-INIT/lt/pdf>

- (14) 2019 m. Europos Parlamentas¹³ paragino Komisiją ir valstybes nares skatinti, kai įmanoma, pereiti nuo gyvų gyvūnų vežimo prie mėsos ar skerdenų vežimo. Europos Parlamentas taip pat pateikė kitų rekomendacijų, susijusių su transporto teisės aktų įgyvendinimu ir vykdymo užtikrinimu bei patraukimu baudžiamojon atsakomybėn už pažeidimus.
- (15) Būtų naudinga daugiau diskutuoti apie tolimojo gyvų gyvūnų vežimo tvarumo aspektus ir įvairių prekybos motyvų poveikį.
- (16) Ataskaitoje dėl Europos gyvulių augintojų konkurencingumo (2018 m.)¹⁴ Komisija padarė išvadą, kad gyvūnų gerovės reikalavimai nėra labai svarbūs nustatant santykinį sąnaudų konkurencingumą. Ji taip pat padarė išvadą, kad kiti veiksniai, pavyzdžiui, darbo sąnaudos arba pašarų sąnaudos, atliko daug svarbesnį vaidmenį. Kita vertus, ji pažymėjo, kad ES daro didelę įtaką didinant informuotumą apie gyvūnų gerovės standartus visame pasaulyje ir kad šias pastangas reikia tęsti.
- (17) 2019 m. gegužės mėn. Komisija pradėjo 2012–2015 m. strategijos vertinimą, kaip rekomenduojama Audito Rūmų ataskaitoje. Vertinimo tikslas – įvertinti, koku mastu pasiekti ES strategijos numatyti tikslai ir koku mastu tie tikslai šiandien tebėra aktualūs ir nuoseklūs. Vertinimą numatyta priimti iki 2020 m. pabaigos.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

- (1) PABRĖŽIA, kad tinkama gyvūnų gerovė yra neatsiejama tvarios gyvūninės produkcijos dalis.
- (2) PABRĖŽIA, kad tinkama gyvūnų gerovė apskritai gerina gyvūnų sveikatą ir mažina poreikį naudoti antibiotikus, taigi mažina atsparumą antimikrobinėms medžiagoms. Tačiau tam tikrais atvejais gyvūnų gerovės priemonės turi būti pritaikytos prie gyvūnų ligų padėties, kad būtų užtikrintas pakankamas biologinis saugumas.

¹³ Europos Parlamento rezoliucija dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ES viduje ir už jos ribų
http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0132_LT.html

¹⁴ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl tarptautinės veiklos gyvūnų gerovės srityje poveikio Europos gyvulių augintojų konkurencingumui globalizuotame pasaulyje
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0042>

- (3) PRIPAŽĮSTA, kad ES gyvūnų gerovės teisės aktai ir savanoriška veikla bei ūkininkų ir kitų veiklos vykdytojų investicijos padėjo pagerinti gyvūnų gerovę.
- (4) PALANKIAI VERTINA 2012–2015 m. strategijos rezultatų išorinį įvertinimą ir PRAŠO Komisijos parengti naują strategiją, kurioje taip pat būtų atsižvelgta į tą įvertinimą.
- (5) PRIPAŽĮSTA, kad nors yra visa apimančių teisės aktų, susijusių su visų ūkinės paskirties gyvūnų gerove, ir konkretesnių teisės aktų, susijusių su veršeliais, kiaulėmis, broileriais ir vištomis dedeklėmis, gyvūnų gerovės teisės aktai galėtų būti toliau plėtojami arba atnaujinami siekiant atsižvelgti į praktines galiojančių teisės aktų problemas, naujesnes mokslines žinias ir technikos pažangą, kad būtų pagerinta gyvūnų gerovė ir suderinimas. Galiojantys reikalavimai, kuriuos reikia toliau tobulinti, visų pirma yra gyvūnų vežimo, kiaulių gerovės, skausmingų procedūrų ir gyvūnų gerovės rodiklių srityse. PABRĖŽIA, kad gyvūnų skerdimo sąlygos gali būti pagerintos, visų pirma skatinant mokslinius tyrimus, susijusius su apsvaiginiu ir paprastuoju apsvaiginiu, kaip apibrėžta Reglamento Nr. 1099/2009 4 straipsnyje.
- (6) PRAŠO Komisijos įvertinti naujų teisės aktų, taikomų visų rūšių gyvūnams, laikomiems vykdant ekonominę veiklą, kuriai reglamentuoti šiuo metu nėra konkrečių gyvūnų gerovės teisės aktų, ypač ne mažiau kaip šešių mėnesių amžiaus galvijams, ūkiuose auginamiems triušiams, vištaitėms, šunims ir katėms, taip pat kalakutams, veisliniams broileriams ir vištoms dedeklėms, avims, ožkoms ir ūkiuose auginamoms žuvims, poreikį ir poveikį.
- (7) PABRĖŽIA, kad reikia gerinti gyvūnų gerovę juos vežant dideliais atstumais. Siekiant trumpalaikio tikslo, RAGINA Komisiją ir valstybes nares rasti sprendimus, kurie palengvintų galiojančių transporto teisės aktų vykdymo užtikrinimą, be kita ko, toliau plėtojant valstybių narių valdžios institucijų keitimosi informacija būdus, ir RAGINA daugiau diskutuoti įvairiuose forumuose apie prekybos gyvais gyvūnais ir mėsa tvarumą. RAGINA Komisiją peržiūrėti ir atnaujinti Reglamentą (EB) Nr. 1/2005.

- (8) PRIMENA, kad bet kokie galiojančių teisės aktų pakeitimai ar nauji teisės aktai turėtų būti grindžiami naujausiais moksliniais tyrimais ir valstybių narių patirtimi ir kad prireikus turėtų būti inicijuojami nauji moksliniai tyrimai.
- (9) PABRĖŽIA, kad, siekiant suderinti galiojančių teisės aktų vykdymo užtikrinimą ES lygmeniu, taip pat reikia mokslinės kompetencijos ir tolesnio koordinavimo. Suderintas vykdymo užtikrinimo pastangas turėtų remti nacionaliniai kontaktiniai centrai gyvūnų vežimo klausimais, taip pat dedant šias pastangas turėtų būti naudojama informacija, kurią teikia ES gyvūnų gerovės etaloniniai centrai ir ES gyvūnų gerovės platforma.
- (10) PALANKIAI VERTINA ES gyvūnų gerovės platformos veiklą ir PRITARIA jos, kaip vertingo forumo, kuriame skatinamas atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dialogas, veiklos tęsimui. RAGINA Komisiją įvertinti platformos darbą ir toliau ją plėtoti, visų pirma siekiant užtikrinti aktyvesnį visų valstybių narių dalyvavimą.
- (11) RAGINA Komisiją skirti pakankamai išteklių ES gyvūnų gerovės etaloniniams centrams ir paskelbti kvietimą teikti paraiškas dėl papildomų centrų, apimančių, pvz., atrajotojus ir arklinių šeimos gyvūnus, įskaitant jų vežimo ir žudymo operacijas.
- (12) PRAŠO Komisijos įvertinti ES reglamentavimo sistemos, kurioje būtų nustatyti su gyvūnų gerove susijusio ženklavimo sistemų kriterijai, poreikį ir poveikį, atsižvelgiant į nacionalinę patirtį.
- (13) RAGINA valstybes nares veiksmingai ir efektyviai naudoti bendros žemės ūkio politikos finansinius išteklius siekiant iš tikrųjų pagerinti gyvūnų gerovę.
- (14) PRIPAŽĮSTA, kad svarbu skatinti gyvūnų gerovę visame pasaulyje, taip pat konkurenciją, su kuria susiduria ES ūkininkai pasaulinėje prekyboje, ir todėl PABRĖŽIA, kad svarbu kuo labiau įtraukti gyvūnų gerovę į laisvosios prekybos susitarimus, ir MANO, kad šie susitarimai yra vienas iš būdų skatinti gyvūnų gerovę visame pasaulyje.

- (15) Labai PALANKIAI VERTINA aktyvų Komisijos ir ES valstybių narių dalyvavimą rengiant Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) standartus, gaires ir vykdant kitą veiklą, įskaitant OIE gyvūnų gerovės Europoje platformą, taip pat porinius projektus, mokymą ir kitą tarptautinę veiklą. RAGINA tęsti šį darbą, ypatingą dėmesį skiriant šalims, į kurias eksportuojami gyvi gyvūnai ir iš kurių į ES importuojami gyvūniniai produktai. Be to, ji RAGINA skatinti taikyti OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodekso standartus dėl gyvūnų vežimo sausuma ir jūra, skerdimo ir ūkinių gyvūnų gyvūninės produkcijos sistemų.
- (16) RAGINA Komisiją ir valstybes nares remti tolesnį visuomenės, veiklos vykdytojų ir prekybos partnerių informavimą ir švietimą apie svarbą tinkamos gyvūnų gerovės standartų vaidmenį remiant gyvūnų sveikatą, maisto saugą, aprūpinimą maistu ir tvarų žemės ūkio ir maisto sektorių.
-